

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินงาน การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติศาสตร์
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้ปฏิบัติการสอนกลุ่มงานพื้นฐานอาชีพ ที่ทำการสอนในปีการศึกษา 2545 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย จำนวนทั้งสิ้น 481 คน ซึ่งจำแนกตามขนาดโรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก จำนวน 123 คน ขนาดกลาง จำนวน 224 คน และขนาดใหญ่ จำนวน 134 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ได้ใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 40) แล้วทำการสุ่มโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้นภูมิ (Strata) ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 214 คน จำแนกตามขนาดโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก จำนวน 57 คน ขนาดกลาง จำนวน 98 คน และขนาดใหญ่ จำนวน 59 คน รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง มีปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดหนองคาย

ที่	สพอ./ สปก.	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ขนาดโรงเรียน					
				ขนาดที่ 1		ขนาดที่ 2		ขนาดที่ 3	
				ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	เมืองหนองคาย	58	26	14	6	33	15	11	5
2	เซกา	46	20	12	5	22	10	12	5
3	โซ่พิสัย	37	17	8	4	13	6	16	7
4	ท่าบ่อ	34	15	6	3	17	8	11	5
5	บึงกาฬ	52	23	18	8	23	10	11	5
6	โพนพิสัย	59	26	15	7	30	13	14	6
7	ศรีเชียงใหม่	21	9	7	3	11	5	3	1
8	สังคม	20	9	8	4	10	4	2	1
9	พรเจริญ	21	9	5	2	10	4	6	3
10	ปากคาด	18	8	4	2	8	3	6	3
11	บึงโขงหลง	18	8	4	2	7	3	7	3
12	ศรีวิไล	15	7	4	2	1	1	10	4
13	บุ่งคล้า	11	5	6	3	4	1	1	1
14	สระใคร	17	8	4	2	8	4	5	2
15	รัตนวาปี	24	11	5	2	14	6	5	2
16	เฝ้าไร่	21	9	2	1	8	3	11	5
17	โพธิ์ตาก	9	4	1	1	5	2	3	1
รวม		481	214	123	57	224	98	134	59

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1.1 ศึกษาหลักเกณฑ์ ทฤษฎี และวิธีการต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น และการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 กำหนดแนวทางในการสร้างเครื่องมือภายใต้กรอบแนวคิดในการดำเนินงานบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 5) แล้วพิจารณาสร้างข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคอร์ท (Likert)

3.1.3 นำแบบสอบถามที่สร้าง เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข

3.1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) รวมทั้งการใช้ภาษาและความเหมาะสม วิทยานิพนธ์นี้มีดังนี้

1) นายมนัส ปานขาว ตำแหน่ง หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สถานที่ทำงาน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

2) นายนิทัศน์ ปลัดพรหม ตำแหน่ง ศึกษาานิเทศก์ 7 สถานที่ทำงาน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

3) นายศุภ จงรักษ์ ตำแหน่ง ศึกษาานิเทศก์ 7 สถานที่ทำงาน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโซ่พิสัย จังหวัดหนองคาย

3.1.5 คณะผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาตรวจสอบแบบสอบถาม และมีความเห็นว่าข้อคำถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ทั้ง 112 ข้อ และแบบสอบถามปลายเปิดมีความเหมาะสมทุกข้อ โดยมีการแก้ไขปรับปรุงเรื่องภาษาเพียงเล็กน้อย

3.1.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 51 คน ซึ่งอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ขนาดโรงเรียนละ 17 คน

3.1.7 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว มาทำการวิเคราะห์หาคุณภาพข้อคำถาม

พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีอำนาจจำแนก (Discrimination Index) คำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) อยู่ระหว่าง 0.211 ถึง 0.989 และทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับคุณภาพของแบบสอบถามทั้งฉบับ วิเคราะห์โดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เท่ากับ 0.993 และ 0.925 ตามลำดับ สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.991

3.1.8 นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 214 คน เพื่อรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยต่อไป สำหรับคุณภาพของข้อคำถามและแบบสอบถามที่ได้จากการนำไปใช้ในครั้งนี้ พบว่า มีค่าดัชนีอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.205 ถึง 0.811 และทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.969 และ 0.968 ตามลำดับ ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.966

3.2 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดในการดำเนินงานบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 5) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มุ่งสำรวจสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด ประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวกับขอบข่ายการดำเนินงานบริหารหลักสูตรท้องถิ่น 10 ด้าน จำนวนทั้งสิ้น 82 ข้อ (Items)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เช่นเดียวกับตอนที่ 2 ประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานบริหารหลักสูตรท้องถิ่น 4 ด้าน จำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา

หลักสูตรท้องถิ่น เพื่อตรวจสอบรายการและปลายเปิด เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง (ดังแสดงไว้แล้วในภาคผนวก)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม ไปแสดงต่อผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง
2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ประสานงานกับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และโรงเรียนที่กลุ่มตัวอย่างทำการสอน แล้วเดินทางไปแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- 5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด จำนวน 214 ฉบับ ปรากฏว่าเป็นฉบับสมบูรณ์ทั้งหมด
- 5.2 เตรียมข้อมูลและวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer ; SPSS/ PC) ดังนี้
 - 5.2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ได้หาค่าร้อยละ ของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
 - 5.2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ได้หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลแต่ละข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาประเมินระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

4.51 – 5.00	หมายความว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 ได้หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลแต่ละข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาประเมินระดับปัญหาการดำเนินงานบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย โดยเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของระดับปัญหาโดยใช้ช่วงของค่าเฉลี่ย ดังปรากฏในหัวข้อ 6.2.2 (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

5.2.4 แบบสอบถามตอนที่ 4 ได้วิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น

5.1 วิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานและปัญหาการบริหารงานหลักสูตรท้องถิ่น ของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และทดสอบความแตกต่างรายคู่

Rajabhat Mahasarakham University

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการจัดสรรขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้เป็นสัดส่วนกับชั้นภูมิ โดยที่ชั้นภูมิ (Strata) เป็นขนาดของโรงเรียน

6.2 ค่าสถิติพื้นฐานรายข้อของแบบสอบถามโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนความคิดเห็นรายข้อ

6.3 ค่าร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น

6.4 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

6.4.1 การหาดัชนีอำนาจจำแนก (Discrimination Index) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ด้วยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนความคิดเห็นรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย

6.4.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

6.5 สถิติเชิงอ้างอิงที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

6.5.1 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานและปัญหาการบริหารงานหลักสูตรท้องถิ่น ของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

6.5.2 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ (Pairwise Comparisons) กรณีพบว่าผลการวิเคราะห์ในหัวข้อ 6.5.1 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University